

דף מקשר

פנינים וחידושים חידות והלכות על

הדף היומי

'דף אחד שמקשר עם אחד לאב אחד'

מהנאמר בשיעור הדף היומי בבית הכנסת התאחדות האברכים פרדס כץ

פרשת מקץ-חנוכה א' דר"ח טבת התשפ"ו

מסכת זבחים ע"א - ע"ז

דבר העורך

הדף אליבא דהלכתא

בדף צב. ניתו על הבגד

מעשה שהיה בנער שנכנס לחנות משחקים ומכשירי כתיבה וביקש מהמוכר לקנות 'דיו נעלם' שהוא דיו משחק לילדים, שמתניזים אותו על גבי בגדים ולאחר כמה דקות הוא מתאדה ונמחק מאליו בלי להשאיר שום זכר וסימני דרך. המוכר הגיש לפניו את הדיו שעל גבי התווית שעליו, היה רשום הרבה מילים בסינית, הנער שלא ידע לקרוא סינית, בירר שוב לפני הקניה ושאל את המוכר האם הוא בטוח שזה 'דיו נעלם', והמוכר אכן אישר 'בודאי, זהו דיו נעלם ולא אחר'.

למחרת הגיע הנער לכיתתו והתניז כמות הגונה מהדיו המיוחד על חולצות כמה מחבריו, בתחילה נבהלו החברים מאוד וכעסו עליו, אך הוא מיד הרגיע את כולם ואמר להם, אל דאגה, תוך כמה דקות החולצות שלכם יחזרו להיות נקיים לחלוטין, זה דיו פלא שנמחק מאליו.

חולפות להם עשר דקות, ועוד עשר דקות, וראה זה פלא שחולצות החברים נשאו מוכתמות בצבע כחול, גם כעבור שעה ושעתיים הדיו לא נמחק, התברר לנערים שהדיו אינו אלא דיו רגיל וחולצותיהם יצאו מכלל שימוש, כיון ש'יהדי' נשאר ו'הנעלם' נעלם... לאחר מכן באו הנערים ותובעים את חברים לשלם את דמי החולצות שהזיק להם בידיים ממש, אך מתניז הדיו טען לעומתם, האשם כאן הוא לא אני, אלא מוכר החנות כי מחמתו ניזוקו חולצותיכם והוא צריך לשלם לכם עבורם.

משבאה שאלה זו אל שולחנו של הגאון הגדול הרב יצחק זילברשטיין שליט"א, השיב שיש לפשוט שאלה זו מהנלמד בשבוע החולץ בסדר לימוד 'הדף היומי' במסכת זבחים בדף צב. שאמרנו במשנה בלשון הזו 'דם חטאת שניתו על הבגד הרי זה טעון כיבוס' (לשון המשנה בלבד ולא כוונת הדין, שאין הדינים קשורים אחד לשני כלל), ואף כאן הדיו שניתו טעון כיבוס, השאלה היא מי אחראי למעשה זה ועל מי להטיל את התשלום, על הנער או על מוכר החנות.

שהרי באשר לנער המתניז, יש לפוטרו מדמי החולצות, משום שכפי הנראה מקרה כזה ש'יהדי' נעלם לא נעלם, עדיין לא אירע, ולכן הנער המתניז פטור משום שאפילו שנחשב אדם המזיק, אך באונס גמור וממילא יש לפוטרו.

ובאשר למוכר, אם הבקבוק שמסר לנער היה כתוב עליו (בסינית) שהוא דיו נעלם והוא דיו משחק, ומשום מה הבקבוק לבסוף התברר כמכיל דיו רגיל שאינו נעלם, אי"כ גם המוכר יהיה פטור משום שאף הוא נחשב לאונס גמור, אך במקרה שהיה כתוב על הבקבוק שאינו דיו משחק, והיה המוכר יכול להבחין או לברר זאת והוא הזדרז ומכר זאת בלי בירור, אז נחשב לפושע ויש לחייבו וכדלהלן.

מעשה באשה שקנתה בערב שבת כמות גדולה של מצרכים עבור אפיית עוגות וטעה בעל המכולת ובשווג נתן לה מלח במקום סוכר (בימים עברו לא היה חבילת סוכר \ מלח אלא ממלאים לקונה בשקית) והתקלקלו כל העוגות, ופסק הגרש"ז אויירבך זצ"ל שהמוכר חייב מדין 'בור המתגלגל' דהיינו אדם שהניח תקלה מסויימת כגון אבן ברה"י והתגלגלה האבן ברגלי העוברים ושבים והזיקה, אם מצוי הנזק שזיק חייב (עיין ב"ק ו.) ואע"פ שבור פטור מכלים (חולצות) מ"מ כ' התוס' שם שאם בשעת הליכת הבור המתגלגל אירע הנזק, חייב המניח הראשון מדין 'אש', שע"י כח אחר מעורב, נעשה הנזק ע"י מניח התקלה, ולכן פסק הגרש"ז א' שהרי המלח הזיק מיד שנכנס לעוגות וחייב המוכר מדין בור המתגלגל.

וכן במקרה דנן, ניתן לחייב את מוכר הדיו מדין בור המתגלגל, כי הדיו שמסר לנער הוא ממש כאש השורפת חולצות, שהרי 'דיו משחק' זה עומד לזריקה על חולצות החברים... ובוודאי זה בגדר 'רוח מצויה' לפחות, ולכן המוכר חייב לשלם על החולצות.

(עי' חישוקי חמד)

אחת המעלות של לומדי הדף היומי שלומדים עוד ועוד מושגים בכל חלקי התורה! כל לימוד מרגילת! כל הלכה פנינה! והיהודי הלומד הוא אוצר שלם!!!

ורטיגו הוא מצב שבו אדם חווה תחושת סחרחורת סיבובית - הוא מרגיש כאילו הוא עצמו מסתובב, או שהסיבה סביבו מסתובבת, גם כאשר אין כל תנועה אמיתית. אדם יכול לשכב על הרצפה ולהרגיש כאילו הוא עומד ליפול. זו תחושה לא נעימה כלל. אך כאשר ורטיגו מתרחש אצל טייס באמצע טיסה, הוא עלול להיות מסוכן ואף קטלני. במצב כזה הטייס עלול להיות משוכנע שהקרקע היא השמיים והשמיים הם הקרקע, ובטעות גורלית, לצלול אל מותו. לכן הכלל החשוב ביותר שמלמדים טייסים הוא: בזמן התקף ורטיגו יש להיצמד אך ורק ללוח המכוונים. על הטייס להחזיר לעצמו שלמרות שהמוח והגוף משדרים אחרת - הגוף משקר, והמכשירים לא.

הרב נח הרץ היה טייס קרב במלחמת יום הכיפורים. במהלך המלחמה מטוסו נפגע ממערכת הנ"מ הסורית והוא נאלץ לנטוש. הוא נפצע קשה במהלך הנחיתה, רגלו התרסקה, ובבית החולים הסורי קטעו את רגלו.

לאחר שמונה וחצי חודשים חזר לארץ במסגרת עסקת חילופי שבויים, ומספר שנים לאחר מכן חזר בתשובה שלמה. הוא סיפר שפעם השתתף בהלוויה של טייס, ובהלוויה הוא פגש טייס אחר שסיפר לו כיצד הטייס המנוח נהרג. במהלך טיסה שגרתית הוא הבחין שהמטוס לידו החל "לשחק" בצורה לא טבעית. הוא הבין מיד שהטייס נכנס למצב של ורטיגו. הוא קרא לו בקשר וביקש ממנו: "תיצמד אליי" וכך הם המשיכו לטוס יחד. בשלב מסוים הוא שאל אותו בקשר: אתה מרגיש בסדר? הטייס השיב שכן. הוא אמר לו שהוא יכול להתנתק. הטייס אכן התרחק, אך הורטיגו לא עזב אותו, ולאחר דקות בודדות נפל עם המטוס ונהרג.

על הפסוק בבראשית: "והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום" אמרו חז"ל במדרש רבה: "חושך - זו מלכות יוון". מה הסכנה שיש בחושך? הרמח"ל במסילת ישרים פ"ג כתב "כי הנה חושך הלילה שני מיני טעויות אפשר לו שיגרום לעין האדם: או יכסה את העין עד שלא יראה מה שלפניו כלל, או שיטעה אותו עד שיראה עמוד כאילו הוא אדם, ואדם כאילו הוא עמוד כן חומריות וגשמייות העולם הזה, הנה הוא חושך הלילה לעין השכל".

והמסר הוא ברור: בלי לשים לב יהודי עלול לאבד כיוון, ולהיכנס "לורטיגו רוחני". הוא משוכנע שהדרך שבה הוא הולך נכונה, בעוד שבפועל הוא צועד בכיוון ההפוך. הפתרון הוא אחד: להיצמד ללוח המכוונים, שזו התורה הקדושה. ימי החנוכה הקדושים מלמדים אותנו, שכשבחוץ שורר בלבול וחושך מוחלט, עלינו להיצמד למעט אור תורה, ורק כך נוכל להגיע אל חוף מבטחים! מאיר ישראל ארוגטי

השיעור בדף היומי נמסר בכל ערב בין השעות 20:30-21:40 בבית הכנסת "התאחדות האברכים" רחוב מנחם בגין 48 פרדס כץ ב"ב (ליד טיפת חלב). השיעור נמסר בטוב טעם ודעת בבחיירות ובשפה השווה לכל נפש מפי הרב מגיד השיעור

בדף צא. למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים

נאמר בתורה (בראשית כז ד) שיצחק אבינו ביקש מעקב יעשה לי מטעמים כאשר אהבתי, ולכאורה קשה וכי חס ושלוש התאוה יצחק אבינו למאכלים תאבים, וביאר הגר"י (בהגדה ש"פ) שהנה על הפסוק לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עיזים טובים, פירש רש"י שחג הפסח היה דהאחד היה לקרבן פסח והאחד לקרבן חגיגה, והנה במסכת חולין (קלב:) אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא צלי ואין נאכלות אלא בחרדל, מ"ט אמר קרא למשחה ולגדולה כדרך שהמלכים אוכלים, והקשו התוס' שהרי בסוגיין בזבחים שנינו שהכהנים רשאים לשנות באכילתם לאכלם צלויים שלוקים ומבושלים, הרי מבואר שאין צריך לאכול מתנות כהונה דוקא צלויים, ויתרצו התוס' שודאי במה שטוב לו ונהנה יותר מצי אכיל להו, ואדם שטוב לו צלי כמו שלוק יאכל צלי שהוא דרך גדולה יותר, הרי מבואר שצריך לאכול קדשים באופן שטוב לו ונהנה יותר באכילתם, ולכן אמר יצחק 'כאשר אהבתי' וכן רבקה אמרה 'כאשר אהב' שכיון שעמד לאכול קדשים קרבן פסח וקרבן חגיגה לכן היה צריך להיות באופן שיותר אוהב מדין למשחה ולגדולה הנאמר בקדשים.

בדף צא: א"ש המתנדב יין מביא ומזלפו ע"ג האיש

חקר המקדש דוד (סי' יא סק"א) האם לזילוף זה יש דין ניסוך או דין הקטרה, וכתב שיש כמה נפק"מ למעשה מחקירה זו. א. כמה השיעור שעליו יתחייב זר שניסך יין של נדבה על האיש, או המזלף בחוץ מתי יתחייב משום איסור שחוטין חוץ, שאם הוא דין הקטרה יתחייב בשיעור כזית כשאר הקטרות, אך אם הוא דין ניסוך יתחייב בג' לוגים כשיעור נסכים. ב. לגבי הקטרה נאמר (מנחות פט:) שאין מערבים חלבין בחלבין, אך בנסכים מותר לערב כמה מיני נסכים. ג. האם צריך לנסך ע"י כלי שרת בדוקא, שהרי לגבי נסכים נאמר בתוספתא (זבחים פ"א ה"ח) שחייב לנסך בכלי שרת ואם ניסך בכלי חול פסול, ואילו לגבי הקטרה נאמר (מנחות כו.) שכשירה גם ביד. ד. אם יש לו דין הקטרה צריך לזלפו דוקא על המערכה הגדולה וממילא אסור לזלפו קודם תמיד של שחר או אחר תמיד של בין הערביים, אך אם יש לו דין ניסוך יתכן שאפשר לזלפו גם ע"ג שאר המערכות ואפשר גם קודם או אחד התמידים.

בדף צו: כי בעינא מילתא פשיט לי ממתניתא

הבא"ח בשו"ת רב פעלים (בפתיחה) האריך במעלת הבקיות בספרים ואפילו בספרי האחרונים שמתוך בקיות זו יכול היודע לפסוק בענינו בבירור יותר, וזהו תורף דבריו, יש בבעלי תשובות שני סוגי משיבים, יש שאם נשאל שאלה הוא זריו ונשכר לדפוק על דלתי הספרים של כל בעלי התשובות ראשונים ואחרונים וגם אחרוני זמננו, וכוונתו לחפש ולראות דעת כל חכם וחכם אשר דן בענין זה, והנה דרך זו מה טוב ומה נעים, משום שבדאי א"א למדרש בלא חידוש, ולא יבצר מהיותו מוצא בספרי המחברים איזו סברא או חילוק, ובדרך זו נוהגים חכמי הספרדים בתשובות ופסקים שלהם, לתור ולדרוש מכל הספרים כל אשר תשיג ידם כדי לברר בתשובותיהם. ויש שאין דרכם לתור ולדרוש בספרי האחרונים אלא דוקא בספרי הראשונים, וכתבים מה שנראה לפי הכרעת דעתם וסברתם כאשר תשיג ידם באותו הענין, ובדרך זו מתנהגים על הרוב גאוני אשכנז, והנה אע"פ שודאי לא משום גאוה נהגו כן, מ"מ אחר אלף מחילות מכבוד תורתם, אני אומר שכלל גדול בתורה שאינה נקנית אלא בחבורה ואף הגדולים צריכים לקטנים...

בדף צז: אין עשה דוחה לא תעשה שבמקדש

חקרו האחרונים האם באכילת קדשים בפחות מכזית יש מצוה או לא. (מלבד הנידון יחצי שיעור במצווה, עיין חת"ס או"ח מט) ובהגהות לדורש לציון (דרוש א, לבנו של הנודע ביהודה) כתב שכמו בכל אכילה דאורייתא צריך כזית ה"ה גם באכילת קדשים, ולכן אמרו ביומא (לט.) שלאחר פטירתו של שמעון הצדיק הכהנים היו מקבלים מלחם הפנים רק בגודל של פול והגרגרנים היו לוקחים והצנועים מושכים את ידיהם, והיינו משום שלא היו מקיימים מצות אכילת קדשים באכילה פחותה מכזית לכן הצנועים משכו את ידם. וכ"כ שם בהגהות מהרי"ץ חיות, והחת"ס (שו"ת, או"ח סי' מט) הביא ראייה מסוגיין לך, שהרי אמרו שאם נבלע בבשר קודש בשר קודש שנפסל אסור לאוכלו, והקשו שיבא עשה של אכילת קדשים וידחה את ל"ת של אכילת פסולים, ויתרצו בגמ' שאין עשה דוחה ל"ת שבמקדש. ואם נאמר שיש מצות עשה גם באכילה פחותה מכזית, א"כ יכול לקיים שניהם, שיאכל פחות מכזית ויקיים את העשה, ואת הלאו של אכילת פסולים אינו עובר, אלא ע"כ שגם מצות אכילת קדשים אינה בפחות מכזית. ובבית הלוי (סי' ס"ב או"ז) כתב שאין מצוה לאכול קדשים אלא המצוה היא שהקדשים יאכלו, וא"כ גם באוכל פחות מכזית קיים מצוה זו.

בדף צז: אין עשה דוחה את לא תעשה שבמקדש

כמה טעמים נאמרו לענין זה. א. במהרי"ק (שורש קלט) מבואר שלא תעשה שבמקדש חמור יותר משאר איסורים ולכן אינו נדחה מפני העשה, אולם הטורי אבן (ר"ה כח: ד"ה הרי) הקשה שאם ל"ת שבמקדש חמור א"כ גם עשה שבמקדש חמור ומדוע הל"ת אינו נדחה מפני העשה. ב. הטורי אבן (שם) פירש שהוא מגזירת הכתוב שאין עשה שבמקדש דוחה לא תעשה. ג. השם משמעון (ח"ב או"ח סי' ד"ה עוד) ביאר, שהחסרון הוא בעשה שבמקדש, לפי שרק בקדשים מצינו שאין המצוות שבהם מעכבות אא"כ שנה עליהם הכתוב לעכב, וכיון שיש בהם קולא אין בכוחם לדחות את האיסורים. ד. המנחת יהודה ביאר שכמו שטומאה הותרה בציבור, משום שדבר ציבורי צריך להיות בהיתר גמור, לכן ה"ה שאין עשה דוחה ל"ת שבמקדש כיון שאינו היתר גמור. ה. המשך חכמה (דברים לד יב) ביאר ע"פ הרמב"ן שכתב שעשה דוחה ל"ת משום שקיום מצוות הוא מאהבה ומניעה מעבירות הוא מיראה, ואהבה גדולה מיראה, אבל במקדש שיש ציווי מיוחד של 'ומקדשי תראו' לכן היראה חשובה יותר ואין עשה דוחה ל"ת.

סימני הדר

דף צא – משנה אמר ר"ש אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה אין צריך לשאול מהו וכו', וסימנך: דף צ"א ר"ת (בהיפוך) צ"ן צריך לשאול.

דף צו – כל העמוד מדבר על נידונים בענין דין מריקה ושטיפה לכלי שבושל בו קרבנות, וכן בתוס' לענין הגעלה, וסימנך: דף צ"ו ר"ת צ"חצוח ושטיפה, ע"ב – בכלי.

דף צז – מה עולה טעונה כלי דהיינו סכין, מקור לשחיטה בסכין, וסימנך: דף צ"ז ר"ת צריך זביחה (בסכין).

וכן המקור לקרבנות שנאכלים רק לזכרי כהונה, וסימנך: דף צ"ז ר"ת צריך זכרים.

שאלות

- א. היכן מצינו מצוה מדאורייתא לאכול ונוסף לזה דין לאכול בשמחה ובלי שום טירדה על הראש?
- ב. אדם שצריך לברך ברכת אשר יצר וגם ברכת המזון מה יברך קודם?
- ג. ברית מילה בשבת איזה שירים צריך לשיר קודם לכבוד השבת או לכבוד הברית?
- ד. כיצד עושים 'קמיצה' לשמן זית נוזלי?
- ה. האם אפשר ללמוד מהלכה למשה מסיני דין על ידי קל וחומר ושאר לימודים?
- ו. באיזה מקום בעולם לא שורה רוח רעה?
- ז. מה הכוונה 'מי רגלים' הנאמר בפיטום הקטורת שבבית המקדש?
- ח. מדוע היו צריכים לנס זה שיבלעו שברי כלי חרס במקומם בבית המקדש?
- ט. האם היה כלי שרת בבמת סיני?
- י. האם אסור לכהן להחזיק את סכין השחיטה עם כפפה על ידו?

תשובות

- א. **בדף צא.** למשחה כדרך שהמלכים אוכלים. נאמר במסכת יומא (יד.) לגבי כהן גדול שגירש את אשתו ובאותו היום מתה, נהי דאנינות לא חייל עליה אטרודי מי לא מיטרדי, ופירש"י, ובקדשים בענין שמחה וגדולה דכתיב לך נתתי למשחה, כדרך שהמלכים אוכלים (בלי טרדות). אמנם התוס' ישנים ביומא שם הקשה על רש"י, ותימא דלא אשכחן האי דרשא שהטרוד מפסיד מצות 'למשחה'. הרי שלדעת התו"י לא כלול ב'למשחה' דין לאכול בשמחה ובלי טירדה, אך לדעת רש"י יש דין לאכול את הקדשים בשמחה ובלא טירדה, כמו מלך.
- ב. **בדף צא.** תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם. בהגהות רעק"א (או"ח ס"ז או"א) הסתפק בזה האם יברך קודם ברכת אשר יצר משום שתדירה היא או שיש להקדים את ברכת המזון שהיא ברכה מדאורייתא ואינה כברכת אשר יצר שהיא ברכה רק מדרבנן, וכתב שלכאורה יש לדמות זאת לנידון שבסוגיין, תדיר ומקודש איזה מהם קודם, שאם תדיר עדיף ממקודש ה"ה למצוה דאורייתא שהתדיר קודם לה, אך אם מקודש עדיף מתדיר ה"ה שמצוה מדאורייתא קודמת לתדיר שהיא קדושה יותר ממצוה מדרבנן, ונשאר בצ"ע. ובכף החיים (סק"א) הביא בשם ספר רוח חיים שיש להקדים ברכת אשר יצר מפני שתדיר עדיף, וכתב הכה"ח שכך ראוי לנהוג למעשה, משום חשש שמא ישכח לברך אשר יצר אחרי ברכת המזון ויפסיד הברכה.
- ג. **בדף צא.** מילה תדירה במצוות. בשו"ת תורה לשמה (סי' עה) המיוחס לבן איש חי, דן בסעודת ברית מילה שחלה בשבת קודש איזה זמירות ישירו קודם האם של שבת שתדירה או שירי מילה שדוחה את השבת. והכריע לשורר תחילה את פזמוני השבת משום דתדיר עדיף, ועיי"ש שהוכיח כן מדברי הבית יוסף לגבי ראש חודש טבת החל בשבת. [כמו שבת זו פרשת מקץ].
- ד. **בדף צא:** המתנדב שמן, קומצו. רבים הלומדים תמיהו בלימוד גמרא זו שהרי קשה להבין את מציאות הענין איך קומצים שמן שהוא דבר נוזל, ועיין בתוס' יום טוב במנחות (פ"ב מ"ה) שכתב שבודאי שא"א לומר שקומץ את השמן כמו מנחה בפס ידו, אלא הכוונה שמפריש בכלי כשיעור קמיצה. ובמנחת אברהם (על תורת כהנים ח"ד עמוד מד) הביא עוד שאפשר להקפיד חלק מהשמן וממנו לעשות קמיצה, ואת החלק השני שנשאר נוזל ישאיר להזאות, ועיין רבינו גרשום במנחות (עד: ד"ה קומצו).
- ה. **בדף צג:** ומהלכתא לא גמרינן. נחלקו הראשונים אם מהלל"מ אין לומדים רק בק"ו או גם בשאר לימודים, דעת רש"י (שבת קלב. ד"ה עקיבא) שלא ניתנה תורה שבע"פ לדרוש ממנה ב"יג מידות, משמע שלא לומדים מהלל"מ שום לימוד, אך הרמב"ן בספר המצוות (שורש שני ד"ה והנה) כתב, שרק קל וחומר לא לומדים מהלל"מ אבל גזירה שוה לומדים, וכן הוכיח הרש"י בקידושין (יז. בתוס') מהתוס' שם שלומדים גזירה שוה מהלכה למשה מסיני.
- ו. **בדף צד:** במקום קדוש. יעוין במהרש"ם (ח"ב מפתחות ליו"ד ס"ח) שהביא את קושיית האחרונים איך היה אפשר לנסך במים שעמדו כל הלילה, הרי י"א שאסור לשתות מים אלו, ותיירץ שבבית המקדש לא שרתה רוח רעה, עיי"ש.
- ז. **בדף צה.** שאין מכניסים מי רגלים למקדש. וכן בכריתות (ו.) שנינו כן לגבי הקטורת, דעת השיטמ"ק שם בשם התוס' שהכוונה למי רגלים ממש, ויש מפרשים שהוא עשב שכך שמו, ומפני שיש לו שם גנאי לא היו לוקחים אותו, והכל בו (סי' לח ד"ה ואלו) כתב שהוא מעין ששמו מי רגלים.
- ח. **בדף צו.** שברי כלי חרס נבלעין במקומן. ופירש"י כדי שלא תהא העזרה כאשפה, והקשו בתו"י ובתוס' הרא"ש ביומא (כא.) שמנין שאסור להוציא את השברים מהעזרה ומדוע הוצרכו לנס זה שיבלעו במקומם, וכתב הריטב"א שצ"ל שהלל"מ שצריך להשאיר השברים בעזרה, ולכן הוצרכו לנס שיבלעו במקומן ולא יהיה כאשפה שם.
- ט. **בדף צז.** אילימא מזרק. בטהרת הקודש (מנחות ו: ד"ה וכו') כתב שמה ששנינו לקמן (ק"ג.) שאין כלי שרת בבמה הוא רק בשעת היתר הבמות שזר כשר בה, אבל במת סיני שהעבודה היתה בבכורות תחת הכהנים, נצרכו לכלי שרת, ועי"ע מצפה איתן (סט.) ברש"י ד"ה זבחים) וטור"א (אבנ"מ חגיגה ו: ד"ה מי.).
- י. **בדף צז:** ויקח את המאכלת. מכאן יישבו האחרונים את המקור לדעת הרמב"ם לאסור שתהא חציצה בין יד הכהן לסכין אע"פ ששחיטה אינה עבודה, אך כיון שאמרו כאן שצריך שחיטה בסכין מויקח את המאכלת, א"כ צריך לקיחה בידו בלי חציצה, וכמו בלולב שטאמר ולקחתם לכם ואמרו (סוכה לו.) שחציצה פוסלת, שחסר בלקיחה.

מילתא דבדיחותא

בדף צב. לא היה לו שעת הכושר

שאלו עם הארץ 'מלומד': אנו אומרים בקריאת שמע 'ונתתי עשב בשדך' ונשאלת השאלה, מה ענין עשיו לשדה? השיב ה'מלומד': הרי מקרא מפורש הוא, 'ויהי עשיו איש יודע ציד איש שדה' הרי שעשיו היה קשור לשדה...

בדף צו: כי בעינא מילתא פשיט לי

אמר רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, מה המקור למנהג העולם שכשמכתירים רב מעטירים עליו שבחים? משום שאמרו חז"ל 'אוי לה לרבנות שמקברת את בעליה' ולכן בשעה שמכתירים את הרב, מיד ממהרים ומספידים אותו כמו בכל קבורה...

בדף צד: אמר רחמנא

המעשה המדובר הינו ביהודי העובד לפרנסתו, הדר בעיר רמת גן, ולפרנסתו הינו 'מתווך' המתווך דירות לאנשים. הימים אינם ימי שגרה אלא ימי 'מגפת הקורונה'. שבהם התהפכו סדרי עולם (אדר תשי"פ - ניסן תשפ"א). בכל התקופה הזאת היהודי שעובד כ'מתווך' לא הצליח להביא לידי גמר אפילו מכירת דירה אחת, ולא היה לו שום הכנסה. 'עבודה' הייתה הרבה אבל 'הכנסה' לא היה לו כלום, כיון שבתחום הזה אפשר לעבוד קשה מאד ולא להצליח אם בסופו של דבר לא נחתמה עסקה, ואפשר בעסקה הגונה אחת להרוויח הון רב. המצב הזה גרם לו להיכנס לחוב גדול מאד בבנק של מעל 100,000 ₪ [שכירות מקום, ארנונה, מחיה וכו'] והוא נשא את עינו לשמים אל בורא שמים וארץ, הזן ומפרנס לכל חי.

ויהי היום, בראשית חודש ניסן תשפ"א, מצלצל הטלפון במשרדו, ומעבר לקו מדבר יהודי מקפריסין, היהודי הקפריסאי רוצה לעבור לגור בארץ ישראל, ומעוניין לרכוש דירת מגורים באזור 'רמת גן'. היהודי הקפריסאי הקציב סכום גדול של שמונה מיליון ₪ על מנת לקנות וילה באזור הזה דווקא [שם עיקר התמחותו של המתווך], ולשם כך הוא מעוניין להיפגש עמו, וללכת לראות דירות. 'הקפריסאי' היה איש עסקים עסוק ביותר, והוא סיכם עם 'המתווך' שהוא לוקח חופשה מכל עיסוקיו מיום שישי בבוקר ועד ראשון בערב על מנת להגיע לישראל ולרכוש דירה, בראשון בלילה הוא צריך לחזור לחו"ל עם דירה. המתווך שמח מאד, שסוף סוף מגיע ללקוח 'שמן' ורציני. נראה שסוף סוף הולכת להסגר כאן עסקה, עם תשואה גבוהה בצידה.

המתווך הכין רשימה של כעשר דירות המתאימות למחיר אותו מעוניין האיש לשלם ולשאר דרישותיו. וקבעו פגישה ליום שישי בשעה 9:00 בבוקר. ביום שישי ב-8:00 מצלצל הטלפון של המתווך, והקפריסאי מודיע לו שיש לו עיכוב קל והוא יוכל להגיע רק אחר חצות היום. אמר לו המתווך, 'הישלחן ערוך' אומר ש'העושה מלאכה ביום שישי אחר חצות, אינו רואה בה סימן ברכה' [סימן רנ"א]. אני לא עושה מלאכה ביום שישי אחר חצות! הקפריסאי לא נבהל, ואמר למתווך: מה אתה חושב? שאתה המתווך היחיד באזור? יש עוד מתווכים! אמר לו המתווך, אתה צודק, אבל אני מתפרנס מבורא עולם, והוא לא צריך תיווך לפרנס, אני בטוח על דברי המדרש "אין אדם שומע לי ומפסיד" ונפרדו לשלום.

ביום ראשון בבוקר מתקשר המתווך לקפריסאי, ושואל אותו: נו, קנית? אמר לו הקפריסאי, שבשבת קודש (ה' ירחם) לקחו אותו מתווכים אחרים לראות את הדירות באזור. והוא עדיין לא סגר עסקה. המתווך עובר אתו על הרשימה שהוא מתכנן להראות לו. ברחוב פלוני ראית? כן ראיתי. ברחוב פלמוני? ראיתי. כך, כל העשר דירות שחשב המתווך להראות לקפריסאי, הראו לו מתווכים אחרים בשבת. שאל המתווך את הקפריסאי, ומה אתה אומר? אתה קונה משהו מהדירות האלו? ענה קפריסאי: אני אגיד לך את האמת, שום דירה לא מצאה חן בעיני, אני לא מרגיש שזה דירת החלומות שרציתי. חשב המתווך לכמה רגעים ואמר לקפריסאי, יש לי רעיון חדש בשבילך, משהו שלא חשבתי עליו מקודם בכלל, אבל נסה ניסיון אחד.

מדובר על דירה ששייכת ליהודי מאמריקה שרוצה למכור אותה ב-12 מיליון ₪, אפילו אין ברשותי מפתח שלה, אבל היא עומדת למכירה כבר תקופה ארוכה, אולי האמריקאי יתרצה למוכרה בפחות, ונוכל לתווך ביניכם. התקשר המתווך לאמריקאי. מה עם הדירה? שאל. אמר לו אמריקאי שהוא צריך את הכסף דחוף, והוא מוכן לרדת עד למחיר של 9 מיליון ₪ (מבצע ממש). שאל המתווך את האמריקאי, יש לך מפתח של הדירה אצל מישהו בארץ - כדי שאני אוכל להיכנס ולהראות אותה ללקוח? אמר לו האמריקאי, ביום שישי הגעתי לביקור בזק בארץ ואני נמצא באזור הדירה.

פלאי פלאות! תוך עשרים דקות נפגשו בדירה, אמריקאי, הקפריסאי והמתווך. לא לפני שהמתווך מזהיר את הקפריסאי שלא יראה סימנים שהוא מתלהב מהדירה, כי יעלה האמריקאי את המחיר בחזרה. רק נכנסו לדירה והקפריסאי מתחיל להתלהב. איזה יופי! איזה סלון ואיזה חלון, איזה מרפסות, איזה נוף, כך באופן של 'מוסיף והולך' הוא עובר מחדר לחדר, ומקומה לקומה, כולו מתלהב למראה הדירה. בסיום הסיור כבר היה ברור שהקפריסאי רוצה לקנותה, השאלה הייתה רק המחיר.

הקפריסאי אמר: אני מוכן לשלם שמונה וחצי מיליון ₪. האמריקאי הסתכל עליו ואמר לו אני מוכן למכור בשמונה מיליון ושבע מאות אלף ₪. הושיט הקפריסאי את ידו לאמריקאי לו "מזל וברכה", שיהיה למזל טוב. מיד יצאו לעורך דין וחתמו את העסקה ביניהם ובמעמד החתימה נתנו כל אחד צ'ק למתווך 2 אחוז מכל צד, והוא קיבל לידיו 348,000 ₪ (!) אין אדם שומע לי ומפסיד!!!

ניתן להוריד עלון זה ועלוניו קודמים במערכת "שבת" בקול הלשון

לעילוי נשמת
ר' מיכאל דפן
בן דיין
ז"ל

העלון מוקדש
ליוזמי העלון
לישראל מאיר בן יפה
חי"ו

ניתן להאזין לשיעורי הרב
ר' אברהם נעימי שליט"א
גם דרך "קול הלשון" 6761*
בשידור חי, או בשידור חוזר
בהקשת 7* ואח"כ 996908

לברכה והצלחה
לנדיב הדגול ר'
ניסים בן זאבה
חי"ו

העלון מוקדש
לרפואה שלימה
לר' ניסים בן זאבה
ורצת בת קלה
חי"ו

ניתן להאזין לשיעור בדף היומי בשידור חי ושידורים חוזרים בכל ערב בשעה 20:30
בקו כל רגע במס' 0799-170-770 וכן בקו היכל המלך שלוחה 7 במס' 0723-400-550
כמו כן ניתן להעביר תרומות עבור הוצאת העלון וכיבוד לשיעור בטל' 0548496909

לתגובות הערות והארות וכן גבאי בית הכנסת שמתקיים אצלם שיעורים בדף היומי שמעוניינים בקבלת העלון ניתן לפנות

למספר 054-84-969-08 או למייל: d3031887@gmail.com